

lønne ham saaledes, at det kan beholde ham for sig og for Marinens Tjeneste alene; men vil det tillade ham at gaae over til at være privat Fabrikant, saa kan det ikke beholde ham i Statens Tjeneste, thi der fremkommer herved en fast og uholdbar Stilling, der fremkommer en stadig Mistanke, en gjensidig Mangel paa Tillid, og det er aldeles ødelæggende i Forhold som disse, hvor den Ene maa troe den Anden; ved denne Art Forretninger maa det bestandig være Forudsætningen, at de føres mellem brave og hæderlige Mænd, og der maa ikke være Skygge af Mistanke, af Mistillid, af Dobbeltthed, af Tvetydighed tilstede. Det er den store Feil, som Ministeriet i sin Tid har begaaet; jeg erindrer ikke, under hvilken Minister det skete, men jeg veed, at Ansvarer for Bestillingen af Maskinen til Nr. 53 paahviler en Mand, der i det Dieblit, han har det, var syg, var saa paavirket i sin Helbreds-tilstand, at han ikke længere havde nogen sund og klar Tanke, og som nu er kaldet bort herfra. Om hans Minde skal jeg ikke sige Noget, men jeg siger, at den Minister, der har tilladt, at Hr. Wain blev i Marinen samtidig med, at han indtraadte i en privat Stilling, har miskjendt en af de første Forudsætninger, som maae bestaae i disse Forhold. Der maa i den Henseende nødvendig gjøres en Forandring. Det kan ikke gaae an, at en Mand den ene Dag sidder i Constructionscommissionen som Dommer over det, som han Dagen iforveien har tilbudt som Fabrikant, og som han imorgen vil indgive et nyt Tilbud om, ligeledes i sin private Egenstaaelse. Jeg troer, at naar Thinget bliver sat istand til, ikke ved Hjælp af Løse Tal, som kunne kastes hen i denne Discussion, og hvis Rigtighed ikke lader sig kontrollere, men ved Studium af de Actstykker i denne Sag, som uden Vanskelighed kunne gjøres tilgængelige for Alle og Enhver, at sætte sig ind i, hvorledes det i det Hele gaaer til ved denne Art af Forretninger, vil man komme til den Overbeviisning, at om der end ikke er nogen-somhelst Grund — da jeg mulig i min Varme kan have ladet mig forlede til at bruge stærkere Udtryk, end det var min Hensigt, er det nødvendigt for mig at sige dette — om der end ikke er nogen-somhelst Grund til at antage,

at Nogen har gjort sig skyldig i Misligheder af nogen-somhelst Art, findes der dog ikke paa dette Omraade den Control og det Tilsyn fra Statens Side, som nødvendigvis maa fordres, og der gøres ikke de Anstregelser, som burde gjøres for at skaffe Staten det bedst Mulige af Materiel til sine Skibe. Opgaven er ingenslunde at faae det absolut Billigste. Det Billigste paa dette Omraade kan saare let blive det dyreste. Opgaven er at faae det Bedste, og at faae det til en Priis, som i og for sig maa siges at være forsvarlig. Denne Opgave er bleven sat tilside i en Række af Aar; man har ikke til vore Skibe anvendt det Bedste, som kunde faaes, men noget mindre Godt, og man har, i alt Fald til sine Tider, betalt det med en Priis, som efter min og Fleres Overbeviisning er højere end den, der burde være givet.

Der er endnu et stort og vigtigt Spørgsmaal, som er blevet bragt paa Bane af det ærede 8de Medlem for Kjøbenhavn (Schønhejder), og til hvilket jeg vil tillade mig at knytte nogle Bemærkninger. Ligesom jeg anseer det for en stor Fordeel, om det kunde bringes dertil, at Danmark indenfor sine egne Grændser og ved Danstke kunde faae fabrikeret de Maskiner, som vore Krigsskibe behøve, saaledes anseer jeg det for at være en Fordeel, at vi paa vore egne Værfter ere istand til at bygge, hvad Flaaden behøver af Tilgang. Jeg kan meget vel forstaae, at Overgangen fra det Gamle til det Nye i saa Henseende har været forbunden med store Vanskeligheder, og at nogle af de Udsættelser og Forhalinge, som have fundet Sted, maae skrives paa denne Overgangs Regning. Men ligesom jeg paa den anden Side troer, at der dog kunde være gjort noget Mere, saaledes vil jeg under alle Omstændigheder fastholde, at dette ikke er nogen tilstrækkelig Forklaring af den Stillestaaen, hvori Flaadens Materiel har befundet sig i de sidste 4 Aar. Intet er mere sørgeligt end at kaste et Blik paa Listen over vor Flaade, som den nu er, og som den var i 1864, og sammenholde dette med, hvad den preussiske Flaade dengang var, og hvad den er nu. Jeg veed meget vel, at det i Rængden vil være umuligt for Danmark at holde en Rappeskrud ud med et Land, der er istand til at anvende store Ca-